

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **M. Tvllii Ciceronis Orationvm Pars ...**

**Cicero, Marcus Tullius**

**Coloniae Agrippinae, 1622**

Oratio I.

[urn:nbn:de:bsz:31-116541](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-116541)

M. TVLLII CICE-  
RONIS PRO P. QVINCTIO,  
ORATIO I

- 1 **Q**VAEres in ciuitate dua plurimum possunt ea contra nos amba faciunt in hoc tempore, summa gratia, & eloquentia: quarum alteram, C. Aquili, verer, alteram metuo, eloquentia Q. Hortensij ne me dicendo impediatur, nonnihil commoueor: gratia Sex. Neuij, ne P. Quinctio noceat, id verò non mediocriter perisimul, neq; hoc tantopere querendum, rediretur, haec summa in illis esse, si in nobis essent saltem mediocria, verum ita se res habet, vt ego, qui neque vsu satù, & ingenio parum possum, cum patrono disertissimo comparer, P. Quinctius, cui tenues opes, nulla facultates, exigua amicorum copia sunt, cum
- 2 3 aduersario gratissimò contendat. \* Illud quoq; nobis accedit incommodum, quod M. Iunius, qui hanc causam, Aquili, aliquoties apud te egit, homo & in alijs causis exercitatus, & in hac multum & saepe versatus, hoc tempore abest, noua legatione impeditus: & ad me ventum est, qui vt summa haberem cetera, temporis quidem certe vix satis habui, vt rem tantam, tot controuersis implicatam, possem
- 4 cognoscere. \* ita, quod mihi consuevit in ceteris causis esse adiumento, id quoque in hac causa deficit: nam quod minus ingenio possum, subsidio mihi diligentiam comparauì: quae quanta sit, nisi tempus, & spatium



ORATIO

*adversus*  
 rius. famam. fortunaque defendam. priore loco causam dicere: cum praesertim Qu. Hortensius, qui hoc iudicio partes accusatoris obtinet, contra me sit dicturus, cui summam copiam facultatemque dicendi natura largita est: ut a sit, ut ego qui tela depellere, & vulneribus mederi debeam. cum id facere cogar, cum etiam telum aduersarius nullum iecerit: Illud autem id tempus impugnandi detur. cum & vitandi illorum impetu potestas ademta nobis erit, & si qua in re, id quod parati sunt facere falsum crimen. quasi venenatum aliquod telum, iecerint, medicina faciendae locus non erit. id accidit praetorū iniquitate, & iniuria: primum, quod contra omnium consuetudinem iudicium prius de probro, quam de re, malum fieri: deinde, quod ita constituit id ipsum iudicium, ut reus, antequam verbum accusatoris audisset, causam dicere cogeret. quod eorum gratia, & potentia factum est, qui, quasi sua res, aut honos agatur, ita diligenter Sex. Neuij studio & cupiditati morem gerunt, & in eiusmodi rebus opes suas experiuntur, in quibus, quod plus propter virtutem nobilitatemque possunt, eo minus, quantum possint, debent ostendere. IO  
 Cum tot tantisque difficultatibus affectus atque afflictus in tuam C. Aquili fidelem, veritatem, misericordiam Quintus confugerit, cum adhuc ei propter vim aduersariorum non ius par, non agendi potestas eade, non magistratus aequus reperiri potuerit: cum eius summam per iniuriam omnia inimica atque infesta fuerint: te, C. Aquili, vosque, qui in consilio adestis, orat atque obsecrat, ut multis iniurijs iactatam atque agitatam aequitatem, in hoc tandem loco consistere, & confirma-

*Captatio benevolentiae*

*summa*

*non hinc reus in re  
 consilij officium*

*adversus  
 ad hunc*

*ad hunc*

*non a reus*

aduersus PRO P.  
 patri patiamini. \* id  
 operi, ut a pro  
 fit, cognoscit  
 frater, sane  
 dem, & atterit  
 qui societatem  
 ruit quere non ita  
 cia illi patris fami  
 ingentem: nam neq  
 tem, neq. nihil  
 quod ergo officium  
 debetis, poterit illi  
 in que iam conuul  
 dicit: est, quare q  
 gere, nihil erit, non  
 paucis fructu: sicut  
 ac familiaris aut  
 rum rem, que in G  
 curatio amica, &  
 illis aequitate ab  
 cibus in Gallia No  
 metra multum loc  
 tulo quod non sio  
 quam neque quid  
 lit, medietate  
 mirum, si, quod  
 que fuerit, magis  
 ber culu band me  
 terat, ad se in pro  
 re ita diligenter  
 tatem gerent

## adiuncti PROP. QVINCTIO.

\* id quo facilius facere possitis dabo  
 operā, vt à principio res, quæ admodū gesta & cōtracta  
 sit, cognoscatur. C. Quinctius fuit. P. Quinctij huius, *de iurib. C.*  
 frater, sanè ceterarum rerum pater familias & pruden- *et de Neuius*  
 dens, & attentus, vna in re paulò minus cōsideratus,  
 qui societatem cum Sex. Neuiio fecerit, viro bono, ve-  
 runtamen non ita instituto, vt iura societatis, & offi-  
 cia certis patris familias nosse posset: non quo ei deesset  
 ingenium: (nam neq; parum facetus scurra Sex. Ne-  
 uius, neq; inhumanus præco est vnquā existimatus)  
 quid ergo est? cum ei natura nihil melius, quam vocē  
 dedisset pater nihil præter libertatem reliquisset, vocē  
 in quaestum contulit, libertate vsus est, quo impunius  
 ducax esset. \* quare, quod socium tibi cum velles adū- *alios potest*  
 gere, nihil erat, nisi vt in tua pecunia condisceret, qui *indere*  
 pecunia fructus esset: tamen inductus consuetudine, *12*  
 ac familiaritate Quinctius fecit, vt dixi societate ear-  
 um rerum, quæ in Gallia comparabantur erat ei pe- *com*  
 cunaria res ampla, & rustica sanè bene culta, & fru-  
 ctuosa tollitur ab atrijs Licinjs, atque à præconum  
 cōfessu in Gallia Neuius, & alpes vsq; trāsiretur. fit  
magna mutatio loci, non ingenij: nā qui ab adolescē-  
tulo quaestum sibi instituisset sine impendio, postea-  
quam nescio quid impendit, & in commune contu-  
lit, mediocri quaestui contentus esse non poterat: \* nec *13*  
mirum, si is, qui vocē venalem habuerat, ea quæ voce  
quæsiuerat, magno sibi quaestui fore putabat, itaque  
hercule haud mediocriter de communi, quicquid po-  
terat, ad se in priuatam domum seuocabat. quæ in  
re ita diligens erat, quasi ij, qui magna fide socie-  
tatem gererent, arbitrio pro socio condemnari so-  
lerent.

ORATIO

lerent. verum his de rebus non necesse habeo dicere  
 ea, qua me P. Quinctius cupit commemorare. tamen  
 et si causam postulat, tamen, quia postulat, non fla-  
 gitat, prateribo. \* cum annos iam complures societas  
 14 esset, & cum saepe suspectus Quinctio Nevius fuisset,  
 neque ita commodè posset rationem reddere earum  
 rerum, quas libidine, non ratione gesserat: moritur  
 in Gallia Quinctius, cum adisset Nevius, & mo-  
 ritur repentinè. heredem testamento reliquit hunc  
 P. Quinctium, ut, ad què summus mæror moris sua  
 veniebat, ad eundem summus honos quoque perue-  
 15 niret. \* quo mortuo, nec ita multo post in Galliam  
 proficiscitur Quinctius: ibi cum isto Nevio familia-  
 riter vivit: annam serè vna sunt, cum & de societate  
 inter se multa communicarent, & de tota illa ratio-  
 ne atq; re Gallicana: neq; interea verbum vllum in-  
 terposuit Nevius, aut societatem sibi quippiam debe-  
 re, aut privatim Quinctium debuisse. cum ars alieni  
 aliquamulum esset relictum, quibus nominibus pecu-  
 niam Roma curari oporteret: auctionem in Gallia P.  
 hic Quinctius Narbone se facturum esse proseribit ea-  
 16 rum rerum, qua ipsius erant privata. \* ibi tum vir o-  
 ptimus Sex. Nevius hominem multa verbis deterret,  
 ne auctionetur: eum nõ ita commodè posse eo tempo-  
 re, qua proseripsisset, vendere: Romæ sibi nummorum  
 facultatem esse, quam si sciret, communem existi-  
 marer pro fraterna illa necessitudine, & pro ipsius af-  
 finitate: nam P. Quinctij consobrinam habet in ma-  
 trimonio Nevius, & ex ea liberos, quia q; virum bo-  
 nū facere oportebat, id loquebatur Nevius: credidit  
 Quinctius, eum, qui oratione bonorum imitaretur,

facta

facta quoq; imitatur  
 ficit. Roman proseri-  
 fimal Nevius. \* ca-  
 pule dabo fca, per  
 quod libero con dila-  
 quod propter adven-  
 bolis nifi. nifi. quon-  
 bu quiffa quoniam  
 propter neq; nifi. nifi.  
 quod q; ad diciturum  
 fca agbat aut dicitur,  
 fca videretur confili-  
 putat et quon modo in  
 Roma quoniam, fca  
 raturum fca dicitur. fca  
 care videretur dicitur  
 cor mærorum, nifi.  
 nifi. nifi. nifi. nifi.  
 Nevius certum fca  
 fca. \* tunc illa vna o-  
 ut, quod dicitur sem-  
 mas angustia addit  
 tionem in nifi. nifi.  
 fca nifi. nifi. nifi. nifi.  
 societate omnium  
 fca contrarius fca  
 viderimus. Quoniam  
 detur q; dicit fca. nifi.  
 promiffa nifi. nifi.  
 ne venderet, domi-  
 natione illa per dicitur

PROP. QVINCTIO.

facta quoq; imitaturam. auctionem velle facere desistit: Romam proficiscitur: decedit ex Gallia Romam simul Nevium: \* cum pecuniam C. Quinctius P. Scapula debuisset, per te, C. Aquili, decidit & Quinctius, quod liberis eius dissolveret. hoc eo per te agebatur, quod propter arariam rationem non satis erat in tabulis inscriptis, quantum deberetur, nisi a quaestoribus quaesisses quantum solaeretur. decidit, statuit, tu propter necessitudinem, qua tibi cum Scapulis est, quid ijs ad denarium solueretur. \* haec omnia Quinctius agebat auctore. & consuafore Nevio: nec mirum, si eius virebatur consilio, cuius auxilium sibi paratum putabat non modo enim pollicitus erat in Gallia, sed Roma quotidie, simul atq; sibi hic innoisset, numeraturum se dicebat. Quinctius porro istum posse facere videbat: debere intelligebat: metiri, quia causa, cur mentiretur, non erat, non putabat: quasi dominummos haberet, ita constituit Scapulis se daturum. Nevium certiozem facit: rogat, ut curet, quod dixisset. \* tum isle vir optimus (vertor, ne se derideri putet, quod iterum iam dico optimus) qui hanc in summas angustias adductum putaret, ut eum sui conditionibus in ipso articulo temporis astringeret, a se negat daturum, nisi prius de rebus rationibusq; societatis omnibus decidisset, & scisset, sibi cum Quinctio controversia nihil futurum posterius, inquit, ista videbimus, Quinctius: nunc hoc velim cures (si tibi videtur) & dixisti, negat, se alia ratione facturum: quod promississet, non plus sua referre, quam si, cum auctione venderet, domini iussu quippiam promississet. \* desti-

*Quintius Romam*

*Cap. 19. Quod*

*Distributio*

19

20

*ausert,*

*facta*

ORATIO

aufert, in Galliam mittit, ut ea, quae proscrisperat, ven-  
 nirent. deiora tempore absens auctionatur. Scapu-  
 lu difficiliore conditione dissolvit. tunc appellat vltro  
 Neium, v. quoniam suspicaretur aliqua de re fore cō-  
 trouerfiam, videret, ut quam primū, & quam mi-  
 21 nima cum molestia tota res transigeretur. dat iste a-  
 micum M. Trebellium: nos communem necessarium,  
 qui istius domi erat educatus, & quo vrebatur iste  
 plurimum, propinquum nostrum Sex. Alphenū. res  
 conuenire nullo modo poterat: propterea quod hic me-  
 dio crem iacturam facere cupiebat: iste mediocri pre-  
 22 da contentus non erat. itaque ex eo tempore res esse  
 in vadimonium cepit. cum vadimonia saepe dilata  
 essent, & cum aliquantum temporis in ea re esset  
 consumptum, neque quicquam profectum esset: venit  
 ad vadimonium Neuius. Obsecro C. Aquil, vosq, qui  
 adestis in consilio, ut diligenter attendatis, ut singu-  
 lare genus fraudis, & nouam rationem insidiarum  
 cognoscere possitis. ait se auctionatum esse in Gallia:  
 23 quod sibi videretur, se vendidisse: curasse, ne quid sibi  
 societas deberet: se iam neque vadari amplius, neque  
 vadimonium promittere: si quid agere secum velit  
 Quinctius, nō recusare. hic, cum rem Gallicam non cu-  
 pe: et requisere, hominem in presentia non vadatier.  
 ita sine vadimonio disceditur. deinde Romae dies XXX  
 fere Quinctius commoratur: cum ceteris, quae habe-  
 bat, vadimonia differt, ut expeditus in Galliam pro-  
 ficisci posset. proficiscitur. Roma egreditur ante diem  
 24 11. Kalēd. Februarij, Scipione & Norbanio coss. Quo-  
 so, ut eum diem memoria mandetis. L. Albus Sex. fi-  
 lius, Quirina, vir bonus, & cum primis honestus vna  
 profe.

*difficile*  
*fructus*  
*auden*

PROP.

profectus est, cum non  
 que nominatur, non  
 ex Gallia proscrisperat  
 qui ut Romanus veni-  
 rit Quinctius, quod  
 uis esse, non tam  
 tum Neium parum  
 necesse est ab aliis  
 certum est, quod  
 cuncta profectum  
 Quinctius non profectus  
 fectus de iure non  
 pulchritudine  
 na postulare licet  
 militariae  
 vna de iure non  
 facile potest  
 ut quod tenet  
 etiam si veritate  
 non potest  
 affertur  
 se, & profectus  
 Sex. Alphenus  
 propinquum  
 iste probratur  
 rem esse  
 etij consilium  
 facere noluit  
 lum ad  
 & si quid agere

profectus est, cum venissent ad Vada Volaterrana, <sup>tabulae pro</sup>  
 que nominantur, vident per familiarem Neuij, qui <sup>libera memo</sup>  
 ex Gallia pueros venales isti adducebat, L. Publici <sup>de lo.</sup>  
 qui vt Roman venit, narrat Neuij, quo in loco vide- <sup>de iur. iur.</sup>  
 rit Quinctium, quod nisi ex Publicio narratum Ne- <sup>de iur. iur.</sup>  
 uio esset, non tam cito res in contentionem venisset. <sup>de iur. iur.</sup>  
 tum Neuius pueros circum amicos dimittit: ipse suos <sup>de iur. iur.</sup>  
 necessarios ab atrijs Licings, & a faucibus macelli <sup>de iur. iur.</sup>  
<sup>de iur. iur.</sup> corrogat: vt ad tabulam Sestiam sibi adsint hora se- <sup>de iur. iur.</sup>  
 cunda postridie, veniunt frequentes: istificatur iste P. <sup>de iur. iur.</sup>  
 Quinctium non stitisse, & se stitisse, tabula maxima <sup>de iur. iur.</sup>  
 signis hominum nobilium consignatur, disceditur, <sup>de iur. iur.</sup>  
 postulat à Burrino pretore Neuius, vt ex edicto bo- <sup>de iur. iur.</sup>  
 na possidere liceat, insit bona proscribi eius, quicūq̃ fa- <sup>de iur. iur.</sup>  
 miliaritas fuerat, societas erat, affinitas liberis istius <sup>de iur. iur.</sup>  
 viuis diuelli nullo modo poterat. \* qua ex re intelligi <sup>de iur. iur.</sup>  
 facile potuit, nullū esse officium in sanctū, atq̃, solen- <sup>de iur. iur.</sup>  
 ue, quod non auerita cōminuere, atq̃, violare soleat, <sup>de iur. iur.</sup>  
 etonum si veritate amicitia, fide societas, pietate pro- <sup>de iur. iur.</sup>  
 pinquitas colitur, necesse est, iste, qui amicum, sociū, <sup>de iur. iur.</sup>  
 affinem fama ac fortunis spoliare conatus est, vanū <sup>de iur. iur.</sup>  
 se, & perfidiosum, & impium esse fateatur. \* libellos <sup>de iur. iur.</sup>  
 Sex. Alphensū procurator P. Quinctij, familiaris & <sup>de iur. iur.</sup>  
 propinquus Sex. Neuij, deicit: seruulum vnum, quem <sup>de iur. iur.</sup>  
 iste prehenderat, adducit: denunciat, sese procurato- <sup>de iur. iur.</sup>  
 rem esse, istum, equum esse fama fortunūq̃, P. Quin- <sup>de iur. iur.</sup>  
 ctij consulere, & adueniunt eius expectare: quod si <sup>de iur. iur.</sup>  
 facere nolit, atque imbiberit, eiusmodi rationibus il- <sup>de iur. iur.</sup>  
 lum ad suas condiciones perducere, sese nihil precari, <sup>de iur. iur.</sup>  
 &, si quid agere velit, indico defendere. \* Hac autē Ro- <sup>de iur. iur.</sup>

tan inquis rationibꝫ apud se non curare. <sup>ma</sup>



inter ea, dicitur a iudice & c. ut  
C. agror. c. omni a seruis  
C. Aquili. id. mo  
sufficit. si hoc q. per literas  
dicitur. a quo ordinis factum  
est. P. Prætor Quintius,  
ad C. Flaccum im  
provincia: quem, ut ipse  
nemo, si eam ven  
dendam putaverit, ex dote  
Alphoni inter ea Rome  
erat: quod capere petere  
ut procurator iudica  
Alphoni, equum esse pro  
saturare non deberet, si  
quibus cum esset cer  
tamen descendit, ut iu  
Alphoni promitte  
d. a. Antonianum fuit se  
p. expulso, expulso, ere  
patre: quæ sit, dicitur  
iudici: a Cn. Dolabella  
Quintius iudicium  
id ab eo petat, cuius ex  
des XXX. possessa sint.  
in ea saturare iuberet,  
decernit: quam equum  
hoc ipse tacuisse  
quæ intelligere potu  
saturare, aut sponsonem  
cum

PRO P. QVINCTIO.

cum Sex. Nevio facere, ut bona sua ex edicto P. Bur  
riensis pratoris dies XXX. possessa essent recu(ab)ant, qui  
aderant tum Quintio: demonstrabant, de re iudicium  
fieri oportere: ut aut vterq. inter se, aut neuter satu  
daret: non necesse esse famam alterius in iudicium ve  
nire clamabat porro ipse Quintius sese idcirco nol  
le saturare, ne videretur iudicasse, bona sua ex edicto  
possessa esse: sponsonem porro si istiusmodi faceret, se,  
id quod nunc evenit, de capite suo priore loco causam  
esse dicturum. Dolabella (quem admodum solent ho  
mines nobiles: seu recte seu perperam facere cœperunt,  
ut in viros excellunt, ut nemo nostro loco natus as  
sequi passus) iniuriam facere fortissimè perseverat:  
perseverat: aut saturare, aut sponsonem iubet facere,  
inter ea recusantes nostros aduocatos acerrimè  
submoveri. cœtur bar. sane descendit Quintius: neq.  
mirum, cui hæc optio tam misera, tamq. iniqua daretur,  
ut aut ipse se capitis damnaret, si satis dedisset, aut  
causam capitis, si sponsonem fecisset, priore loco di  
ceret, cum in altera re cause nihil esset, quin sacus iu  
dicaret ipse de se, quod iudicium grauissimum est: in  
altera spes esset ad talem tamen virum iudicem, ve  
niendi, vnde eod. plux opis auferret, quod minus atrollis  
set gratia. sponsonem facere maluit: fecit: et iudicem,  
C. Aquili, sumpsit, ex sponso egit. in hoc summa iu  
dicij, causaq. tota consistit. iudicium esse, C. Aquili,  
non de re pecuniaria, sed de fama sortitur q. P. Quin  
ctij vides. cum maiores ita constituerint, ut qui pro  
capite diceret, in posteriore loco diceret: nos, inaudita  
criminationis accusatorum, priore loco causam dicere  
intelligis: eos porro, qui de sedere consuevit, vides ac  
cusare,

Hæc  
32  
33  
proponit  
articul  
noni  
propelata

ab m. p. a.

dilemma  
commisur  
ea



# Mosche la schandel  
 PROP. QVINCTIO.

re possis, quibus de rebus auditurus sis. \* Nega- 36  
 mus, te bona P. Quinctij Sexre Neui possedisse ex edi-  
 cto Pratoris in eo sponso facta est. ostendam, primiti,  
 causam non fuisse, cur à Pratore postulares, vt bona  
 P. Quinctij possideres: deinde, ex edicto te possidere nõ  
 potuisse postremò, non possedisse. Quaso C. Aquili, vos  
 que qui estis in consilio, vt, quid pollicitus sim, dili-  
genter memorie mandetis: etenim rem facilius to-  
tam accipietis, si hac meminertis: & me facile vestra  
existimatione reuocabitis, si extra hos cancellos egre-  
di conabor, quos mihi ipse circūdedit. Nego fuisse cau-  
sam, cur postularer: nego ex edicto possidere potuisse:  
Nego possedisse, hac trisa cum docuero, perorabo. Non 37  
fuit causa, cur postularer: qui hoc intelligi potest?  
quia Sex. Neui neque ex societatis ratione, neque  
privatim quicquam debuit Quinctius, qui huius rei  
testis est: idem, qui acerrimus aduersarius, in hac re  
te in quã testem Neui citabo, annum, & eo diuti-  
us post mortem C. Quinctij fuit in Gallia tecum si-  
mul Quinctius, doce, te petisse ab eo istam nescio quã  
annumerabilem pecuniam, doce, aliquando mentio-  
nem fecisse, dixisse, deberi debuisse concedam \* mori 38  
tur C. Quinctius, qui tibi, vt ais, certis nominibus  
grandem pecuniam debuit: Perexius P. Quinctius  
in Galliam ad te ipsum venit, in agrum commune,  
ea demique, vni non modò reserat, sed ratio quoque om-  
nis, & omnes lraera, quis tam dissolutus in re fami-  
liari fuisse, quis tam negligens, qui cum tui, Sexte  
dissimulu, qui cum res ab eo, quicquid contulerat, in  
se, per, ad heredem peruenisset, non heredem, cum  
primum vidisset, certiore faceret? appellan eicitatio-  
nem af-

Handwritten notes and a drawing of a face in the right margin.

Handwritten marginal notes on the left side of the page.



set, vt fuit Sex. Neuius? cum hominem nomino, satis  
 mihi videor dicere. \*debit tibi C. Quinctius, nun-  
 quam petisti. mortuus est ille: res ad heredem venit.  
 cum eum quotidie videres, post biennium deniq; ap-  
 pellas dabitur, vtrum sit probabilis, Sex. Neuiū  
 statim, si quid deberetur, petiturum fuisse, an ne ap-  
 pellaturum quidem biennio? appellandi tempus non  
 erat: at tecum anno plus vixit. in Gallia agi non po-  
 tuit: at & in prouincia ius dicebatur. & Roma iudi-  
 cia fiebant. restat, vt aut summa negligentia tibi ob-  
 stiterit, aut vnica liberalitas. si negligentiam dices,  
 mirabimur: si bonitatem, ridebimus: neque preterea  
 quid posse dicere, inuenio. Satis est argumenti, nihil  
 esse debitum Neuiō, quod tūc dū nihil petiuit: quid,  
 si hoc ipsum, quod nunc facit, ostendo testimonio esse,  
 nihil deberi? quid enim iam nunc agit Sex. Neuius?  
 qua de re controuersa est? quod est hoc iudicium, in  
 quo iam biennium versamur? quid negotij geritur,  
 in quo ille tot & tales viros defatigat? pecuniam pe-  
 tit: nūc deniq; veruntamen petiri audiamus. \*de ra-  
 tionibus & controuersis societatis vult diiudicari.  
 seruo: et ūm aliquando iam concedamus. Non, in-  
 quit, id ago C. Aquili, neque in eo nunc laboro pecu-  
 nia mea tot annos vititur P. Quinctius. vtatur sane  
 non peto. quid igitur pugnas? an, q; saepe multu mi-  
 cū dixisti, ne in ciuitate sit? ne locū suū, que adhuc  
 honestissimè d. fedit, ob: in ea? ne numeretur inter vi-  
 mos? decernat de vita, & ornāmentis suis omnibus? ap-  
 pud iudicē causā priore loco dicat? & eā cūm pero-  
 rarit, tū deniq; vocē accusatoris audiat? quid? hoc quod  
 pertinet? vt oculus ad tū peruenias? at, si id velles, iam

ORATIO

44 *non ad p.* pridem actū esse poterat? ut honestiore iudicio cōsi-  
derare? at sine summo scelere P. Quintium, propinquū  
zuum, iugulare non potes ut facilius iudiciū sit? at ne-  
que C. Aquiliū de capite alterius libenter iudicat: &  
Q. Hortensius contra caput nō didicit dicere. Quid à  
nobis autē C. Aquiliū refertur? pecuniam petis: nega-  
mus deberi: iudiciū fiat statim: nō recusamus: nū quid  
præterea? si veretur, ut res. iudicio facta, parata sit,  
iudicatū solus satis accipiat. quibus à me verbis satis  
accipiet, isdē ipse, quod peto, satūdet. Actū iā potest  
esse C. Aquili: iā tu potes discedere liberatus: nō desis

45 *repetitio* *consequens* *causa conglobata*  
propē dicā nō minore, quā Quintiū. \* quid agimus  
Hortensius? quid de hęc cōditione dicimus? possumus a-  
liquando, depositis armis, sine periculo fortunariū, de  
re pecuniaria disceptare? possumus ita rē nostrā perse-  
qui, ut hominū propinquū caput incolume esse patia-  
mur? possumus petitoris personam capere, accusatoris  
deponere? immō, inquit, abs te satis accipiam: ego au-  
tem tibi nō satis dabo. Quis tandem nobis ista iura tā  
æqua describit? quis hoc statuit, quod aquū sit in quin-  
ctium, id iniquum esse in Neuum? Quintiū bona,  
inquit, ex edicto Pratorū possessa sunt. ergo id ut cōsi-  
tear, postulas: ut, quod nunquam factū esse iudicio de-  
fendimus, id perinde quasi factū sit, nostro iudicio cō-

46 *repetitio* *consequens* *causa conglobata*  
firmemus. \* Inueniri ratio C. Aquili non potest, ut ad  
suum quisq, quamprimum sine cuiusquā dedecore,  
infamia, perniciēq, perueniat? proficito si quid de-  
beretur, peteret: non omnia iudicia fieri mallet,  
quā vnum illud, vnde hæc omnia nascuntur. qui  
inter tot annos ne appellarit quidē Quintiū, cū po-  
testas esset agendi quotidie: qui, quo tēpore malē a-  
gere

PROP.

gere cepit, in vultum  
confundere: quipote  
fecit, hinc per  
qui curi de re agitur,  
proponere de proli  
tetur ad id iudicium  
dicitur acquisitionem  
curiam, sed vultum  
Lam dicit: nō si quid  
satis prædicitur  
de tam invidiosū  
tunc vultum per  
vultum, magis quā  
exprobratio est:  
dicitur tamē  
mandatū fieri: actus  
finitur perit  
vultum, ut hinc dicitur  
colat: quæ hinc  
neat vultum & cū illi  
que impudens vultum  
vultum alit C. Aquili  
maior legat  
erat, colligat  
vultum. Quis  
à pratorū possidet  
id quidem cui  
gitur de vultum  
antequā dicitur  
lex effugit rationem  
infamiam, & cū

PROP. QVINCTIO.

gere cepit, in vadimonij differendis tempus omne  
 consumserit: qui postea quam vadimonium missum  
 fecerit, hanc per insidias vi de agro comuni deiecerit:  
 qui cum de re agendi, nullo recusante, potestas fuisset,  
 sponsonem de probro facere maluerit: qui, cum reuo-  
 cetur ad id iudicium vnde hac nata sunt omnia, co-  
 ditionem equissimam repudiet: fateatur, se non pec-  
 uniam, sed vitam & sanguinem petere, is non pa-  
 lam dicit: mihi si quid deberetur, peterem, atq; ad e-  
 iam pridem abstulisset: nihil hoc tanto negotio, ni-  
 hil tam inuidioso iudicio, nihil tam copiosa aduoca-  
 tione vterer, si petendum esset: extorquendum est in-  
 uito, atq; ingratis, quod non debet, eripiendum, atque  
 exprimentum est: de fortunis omnibus P. Quinctius  
 detur bandus est: potentes, discreti, nobiles omnes ad-  
 uocandi sunt: adhibenda vultus est veritas: inna ia-  
 fientur: pericula intendantur: formidines opponan-  
 tur, ut his rebus aliquando victus, & perterritus ipse  
 cedat: quae me hercule omnia, cum, qui contra pug-  
 nent, video, & cum illi confesum considero, adesse, at-  
 que impendere videntur, neq; vitari vilo modo posse. cum  
 autem ad te, C. Aquili, oculos, animumq; retuli, quo  
 maiore conatu studioq; aguntur, eo leuora, infirmi-  
 oraq; existimo. Nihil igitur debuit, ut tu ipse pra-  
 duas. Quid si debuisset? continuone causa fuisset, cur  
 a praetore postulares, ut bona possideres: non opinor  
 id quidem vis esse, neque cuiquam expedire. Quid i-  
 gitur demonstrat? vadimonium sibi aut esse dejectum,  
 antequam doceo id factum non esse, libet mihi C. Aquili  
 ex officij ratione, atque ex omnium consuetudine re-  
 ipsam, & factum simul Sex. Neuij considerare. Ad va-

*ad prima causam publica*  
*47 ab edina*  
*repetita*  
*Propoia*  
*similiter*  
*atque*  
*48 arbitrat*  
*ab abitur*  
*ab antea*  
*seposita*  
*ab aduocato*  
*quoniam*

*videtur non defunctis probat ab a.*  
GRATIO

demonium non venerat, ut ai, is, quicum tibi af-  
finitas, societas, omnes denique caussa, & necessitudi-  
nes veteres intercedebant: illic ne ad pratorē ire con-  
uenit? continuōne verum fuit postulare, ut ex edicto  
bona possidere liceret? ad hac extrema, & inimicissi-  
ma iura tam cupidē decurrebas, ut tibi nihil in po-  
sterum, quod grauius, atque crudelius facere posses,  
49 reseruares? nam quid homini turpius, quid viro mi-  
serius, aut acerbius vsuvenire? quod tantum euenire  
dedecus? quare ita calamitas inueniri potest? pecuni-  
am si cuspiam fortuna ademit, aut si alicuius eripuit  
a contrariis iniuria, tamen, dum existimatio est integra facile so-  
latur honestas egestatem. at non nemo aut igno-  
minia affectus, aut iudicio turpi cōiunctus, bonis qui-  
dem suis vititur, alterius opes, id quod miserum est,  
non expectat: hoc tamen in miseris adiumento, &  
solatio subleuatur: cuius verò bona venterunt, cuius  
non modo illa amplissima fortune, sed etiam victus,  
vestitusq; necessarius sub pracone cum dedecore sub-  
iectus est: non modo ex numero viuorum exturba-  
tur, sed, si fieri potest, infra etiam mortuos amanda-  
tur: etenim mors honesta saepe vitam quoque turpem  
exornat: vita turpe ne morti quidem honeste lo-  
50 cū relinquit. \* ego hercule cuius bona ex edicto pos-  
sidentur, huius omnia fama, & existimatio cum bo-  
nu simul possidetur: de quo libelli in cel: be: rimo lo-  
cis proponuntur, huic ne perire quidem certē, taci-  
tē, obscureq; conceditur, cui magistri fiunt, domini  
constituuntur, qui qual. g. & qua cōditione percat,  
pronūciant: de quo homine praconis vox praedicat, &  
pratiū cōficit, huic acerbius viuo, videmig; funus  
dicitur:

PROB

dicunt si form il  
veniant ad exequa  
placet, si carni  
stratenda. \* naq  
voluerat, pro  
nerunt, non bon  
vindo postea non  
istuc delectand  
tu vultuq; de  
deat eum, quid  
solere, inuener  
na proficere, su  
qui bene vult: m  
cum posse potest  
tacet, vultuq; h  
tine aut affici  
inimicissim  
matione, & com  
iphi nihil alteri  
sare innumerat  
non vult, quod  
sone videretur  
nomine las, vult  
socio, etiam gra  
qui cum in aut  
sunt: sic ad vult  
tibi praeste semp  
missi, ut vultu  
parat a sunt in  
fratū addidit, fuer  
Neu si so parat

probat ab ad.  
TIO

PROP. QVINCTIO.

ducitur: si funus id habendum sit, quod non amici conueniunt ad exequias cohonestandas, sed honoru emprores, vt carnifices, ad reliquias vitæ lacerandas & distrahendas. itaque maiores nostri raro id accidere voluerunt, pretores, vt consideratè fieret, comparauerunt. viri boni, cum palam fraudantur, cum experiundi potestas non est, simidè tamen & pedecentim istuc descendunt, vt ac necessitate coacti, inuiti, multis vadimonij desertu, sepe illi, si, ac destituti: considerant enim, quid & quantum sit, alterius bona proscribere. iugulare ciuem, ne iure quidem quisquã bona proscribere. iugulare ciuem ne iure quidem quisquã bonus vult: mauult enim commemorare, se, cum posset perdere, pepercisse, quã, cum parcere potuerit, perdidisse. hac in homines nulla secum cognatione aut affinitate conuictos, alienis viros, d. n. g. inimicissimos, viri boni faciunt, & hominum ex stimulationis, & communis humanitatis causa, vt, cum ipsi nihil alteri scientes incommodarint, nihil ipsis iure incommodi cadere possit. ad vadimonium non venit: qui propinquus. si res ista grauisima sua sponte videretur, tamen eius atrocitas nec similitudinis nomine leuaretur. ad vadimonium non venit: qui socius. etiam grauis aliquid ei deberes concedere, qui cum te aut voluntas congregasset, aut fortuna coniunxisset. ad vadimonium non venit: qui is, non, qui tibi praesto semper fuit. ergo in eum, qui semel hoc commisit, vt tibi praesto non esset, omnia tela coniectis, quae parata sunt in eos, qui per multa malè agendi causa fraudãdiq, fecerunt: si dupodius vnus agretur. Sex. Neui, si in paruula re captiõis aliquid vererere, non

Doct

Siue

3

vt ai, u, quicum tibi q.  
mque causa, & postulat.  
sicut ad praetore con-  
suetudine, vt ex illis  
extrema, & inimiciss.  
rebus, vt tibi nihil in pe-  
sunt et vultum facere possit.  
mum tunc, quod vero mi-  
nare quod tantum tueri  
in inueniri potest? pecuni-  
munt, aut si aliquis eripuit  
matus est integra fecit co.  
at non nemo aut igno-  
tari potest, bonus quid-  
am, id quod miserum est,  
in miseriam adueniente, &  
et bona venderunt, cuius  
fortuna, sed etiam vultus,  
omni cum dedecore sub-  
merno vultum exturba-  
etiam in tuos amada-  
sepe vitam quoque turpem  
meriti quidem honeste lo-  
de cuba bonæ edicto pos-  
ta. & ex illi in aia cum bo-  
na libelli in cel. de rimu lo-  
ne perire quidem certè, taci-  
tus magistri sunt, domini  
& quia cõditore percat,  
que per eorum vox praedat, &  
in omni vna, vademio, funus  
dicitur:

ORATIO

statim ad C. Aquiliū, aut ad eorū aliquē, quē consu-  
 lumur, concurrisses? cū ius amicitia, societas, affi-  
 nis atis ageretur: cū officij rationem atq; existimatō-  
 nis duci conveniret, eo tempore tu non modō C. Aquī-  
 lium, aut L. Lucullum, sed ne ipse quidē te cōsuluis-  
 sed ne ipse quidem ad te retulisti: ne hac quidem tecū  
 locutus es: hora duæ fuerunt: Quinctius ad vadimonium  
 nō venit. Quid ago? si me hercule hac tecum duo ver-  
 ba fecisses, quid ago? respirasset cupiditas, atq; avari-  
 tia paululum: aliquid loci rationi & consilio dedis-  
 ses: tu te collegisses: nō in eam turpitudinem venisses,  
 ut hoc tibi esset apud tales viros consistendum, qua tibi  
 vadimonium non sit obitum, eadem te hora consi-  
 lium cepisse, hominis proinquinatū fortunā sandius e-  
 54 uertere. \* ego pro te nūc hos consulo post tempus in a-  
 lienare, quos tu in tua re, cū tempus erat, consulere  
 oblitus es. quero abs te C. Aquili, L. Luculle, P. Quin-  
 cti, M. Marcelle, vadimonium mihi non obijt quidā  
 socius & affinis meus, quicum mihi necessitudo ve-  
 tus, controuersia de re pecuniaria recens intercedit.  
 postulōne à Pratore, ut eius bona mihi possidere lice-  
 at? an cū Roma domus eius, vxor, liberi sint, domū  
 potius denunciem? quid est, quod hac tandem de re  
 vobis possit videri? profecto, si rectē vestram bonitatē,  
 atque prudentiam cognoui, non multum me fallit, si  
 consulamini, quid sitis responsuri, primum expecta-  
 re: deinde, si latitare, ac diutius ludificare videatur,  
 amicos conuenire: querere, quis procurator sit: domū  
 denunciare, dici vix potest, quā multa sint, que re-  
 spondeatis antē fieri oportere, quā ad hanc rationē  
 55 extremā ac necessariam deuenire. \* quid ad hac Ne-  
 uis?

uius? ridet scilicet nostram amentiam, qui in vita sua rationem summi officij desideremus. & instituta bonorum virorum requiramus. quid mihi, inquit, cum ista summa sanctimonia, ac diligentia? viderint ista officia viri boni: de me autem ita considerent, non quid habeam, sed quibus rebus inuenerim, quærat, & quæ admodum natus, & quo pacto educatus sim, memini. *valerij*  
vetus est de scurra, multo facilius diuitem, quam pa-  
tre familias fieri posse. \* hec ille si verbis non audet, *g. g. d. ab*  
*g. g. g. g. g.*  
 re quidem vera palam loquitur. etenim si vult viro-  
 rum bonorum instituto viuere, multa oportet, discat,  
 atq; dediscat: quorum illi atati vt vult, difficile est.  
 Non dubitauit, inquit, cum vadimonium desertum  
 esset, bona proscribere. improbe: verum, quoniam tu  
 id tibi arrogas & concedi postulas, concedamus: quid, *ag. g. d. ab*  
 si nunquam deseruit? si ista causa abs te tota per se  
 mam fraudem, & malitiam ficta est? si vadimonium  
 omnino tibi cum P. Quinctio nullum fuit, quo te no-  
 mine appellemus? improbum? at, etiam si desertum  
 vadimonium esset, tamen in ista postulatione, & pro-  
 scriptione bonorum improbissimum reperiebatur. ma-  
 litiosum? non negas. fraudulentum? iam id quidem  
 arrogas tibi, & præclarum putas. audacem? cupi-  
 dum? perfidiosum? vulgaria, & obsoleta sunt, res au-  
 tem noua, & inaudita. \* quid ergo est? vereor me *id.*  
 hercule, ne aut grauioribus vtat verbis, quam natu-  
 ra fert, aut leuioribus, quam causa postulat. An esse  
 vadimonium desertum. quasi ut a te statim, vt Ro-  
 mam redijt, Quinctius, quo die vadimonium istuc  
 factum esse diceres. respondisti statim, nonis Februa-  
 rij. discedens in memoriam redijt, Quinctius, quo

ORATIO

die Roma in Galliam profectus sit: ad Ephemeridens  
 reuertitur: inuenitur dies profectiois, pridie Kalē.  
 Februarij, nonis Februar. si Roma fuit, caussa nihil

58 dicimus, quin tibi vadimonium promiserit. \* quid?  
 hoc inueniri qui potest? profectus est vnā L. Albius,  
 homo in primis honestus: dicit testimonium. profecti  
 sum familiares & Albi, & Quinctij. dicent hi quę-  
 que testimonium. litera P. Quinctij, testes tot, qui-  
 bus omnibus caussa iustissima est: cur scire potuerint,  
 nulla eorum mentitur, cum ad stipulatore tuo compa-

59 rabuntur. \* & in hac eiusmodi caussa P. Quinctius  
 laborabit? & diutius in tanto metu miser periculog,  
 versabitur? & vehementius cũ gratia aduersarij per-  
 terrebis, quam fides iudicij consolabitur? vixit enim  
 semper inculte, atque horride: natura tristi, ac reco-  
 dita fuit: non ad solatium, non in campo, non in con-  
 uuijs versatus est: id cepit, vt amicos obseruantia, &  
 parsimonia retineret: antiquam officij rationem di-  
 lexit, cuius splendor omnia his moribus obsoleuit. at

si in caussa pari discedere inferior videretur, tamen  
 esset non mediocriter conquerendum. nunc in caussa  
 superiore, ne par quidem sit, postulat: inferiorem se  
 esse paritur, dum axat vsque eo, ne cum bonis, fama,  
 fortunę, omnibus Sex. Neui cupiditati crudelita-

60 rię, dedat. \* Docui, quod primum pollicitus sum,  
 C. Aquili, causam omnino, cur postularer, non fuisse:  
 quod neque pecunia deberetur, & si maxime debere-  
 rur, commissum nihil esset, quare ad istam rationem  
 perueniretur. Attende nunc, ex edicto pratoris, bona  
 P. Quinctij possideri nullo modo potuisse. recita edi-  
 ctum: **QVI FRAVDATIONIS CAUSSA**

LATI-

*amph' a com  
 plama: m: m:  
 et m: m:*

*Amph'io*

PRO P  
 LATITARI. mo  
 tem, qui ad togam  
 profectus. C.  
 BIT. nec quidam.  
 SOLVM PERT  
 citur, quod videri  
 IVDICIO DE  
 que tempore exiit  
 Quinctiam desinat  
 letas, vt bona possi  
 quisquam dicitur  
 quosquam accitit  
 et si non fieri in  
 defendendo praece  
 scribitur. ergo si  
 Albius: qui prae  
 ad praeceatere facit  
 dende facti consue  
 berit in publico, ce  
 phera, vt in adere  
 Quinctiam. Vt  
 diligencia officium  
 curat: quae. va  
 gatur iudicium  
 absente desinat  
 praeceatere videri  
 tem, huiusmodi  
 quidam dicitur  
 Rom. locuples,  
 quosies Neuius  
 rum Roma et glo

PRO P. QVINCTIO.

LATITARIT. non est is Quinctius : nisi si latit-  
 rant, qui ad negocium suum, relicto procuratore,  
 proficiuntur. CUI HERES NON EXT A-  
 BIT. ne eis quidem. QVI EXVLII CAVSSA  
 SOLVM VERTERIT. Hoc à Neuius non obji-  
 citur, quod videt esse falsum. QVI ABSENS  
 IVDICIO DEFENSVS NON FVERIT.  
 quo tempore existimas oportuisse Neuius absentem  
 Quinctium defendi? aut quo modo? tum, cum postu-  
 labas, vt bona possideres? nemo affuit : neque enim  
 quisquam diuinare poterat repositulaturum: neque  
 quenquam attinebat id recusare, quod prator ex edi-  
 cto suo non fieri iubebat. \* qui locus igitur absentis <sup>61</sup>  
 defendendi procuratoris primus datus est? cum pro-  
 scriberas, ergo affuit, nō passus est, libellos deiecit Sex.  
 Alphenus : qui primus erat officij gradus, seruatus est  
 à procuratore summa cum diligentia. Videamus, quae  
 deinde sint consecuta. Hominem P. Quinctij depre-  
 hendis in publico, conaris abducere, non patitur Al-  
 phenus, vi tibi ademit, cur at vt domum reducat ad  
 Quinctium. hic quoq; summe constat procuratoris  
 diligentis officium, debere tibi dici Quinctium: pro-  
 curator negat. vadari vñ: promittit: in ius vocas: se-  
 quitur iudicium postulas: non recusat. quid aliud fit <sup>procurator  
 ex falsis</sup>  
 absentem defendi, ego non intelligo. \* at quis erat <sup>62</sup>  
 procuraor? credo aliquem eiectum hominem, egen-  
 tem, litigiosum, improbum, qui posset scurræ diuitis  
 quotidianum conuicium sustinere: nihil minus, eques  
 Rom. locuples, sui negocij bene gerēs, deniq; is, quem,  
 quoties Neuius in Galliam profectus est, procurato-  
 rem Roma reliquit. & audes, Sex. Neui, negare ab-  
 sentem

ORATIO

sentem defensum esse Quinctium, cum eum defende-  
 rit, idem, qui te solebat? & cum in iudicium acceperis  
pro Quinctio, cui tu es rem & samam tuam comenda-  
 re proficiscens, & cedere solebas, conaris hoc dicere,

63 neminem extirpasse, qui Quinctium iudicio defende-

*Alphenus*

labas. ita habebare. recusabat Alphenus. ita verum  
 Prator decernebat. Tribuni igitur appellabantur. hic  
 te, inquit, teneo. non est istud iudicium pati, neq; iu-

*non probat  
 quod debet  
 appellari  
 Tribuni. in causa  
 ista quia*

dicio defendere, cum auxilium a Tribunis petas. Hoc  
 ego, cum attendo qua prudentia sit Hortensius, di-  
 cturum esse eum non arbitror: cum autem antea dix-  
 isse audio, & causam ipsam considero, quid aliud di-  
 cere possit, non reperio: fateatur enim libellos Alphe-  
 num deiecisse, vadimonium promisisse: iudicium quin  
 acciperet in ea ipsa verba, qua Neuius edebat, non re-  
 cusasse, cum satis dare iuberetur, recusasse, ita tamen  
 more & instituto per eum Magistratum, qui auxilij

64 causa constitutus est, \* aut hac facta non sint, necesse  
 est, aut C. Aquili, talis vir iuratus hoc ius in ciuitate  
 constitutum, cuius procurator omnia iudicia acceperit,  
 que quisque in verba postulare: cuius procurator a  
 Pretore Tribunos appellare ausus sit, eum non defen-  
 dendi bona recte possideri posse: ei misero, absenti, ig-  
 naro omnia fortunarum suarum, omnia vite orna-  
 menta per summum dedecus, & ignominiam diripi  
 65 conuenire. \* quod si probari nemini potest, illud

certe probari omnibus necesse est, defensum esse  
 iudicio absentem Quinctium. quod cum ita est, ex  
 edicto bona possessa non sunt. At enim Tribuni ple-  
 bis ne audierunt quidem, fateor, si ita est, procuratorem

*de iudicio*

de-

PROP

decreta Pratoris R.  
 et intercessurum  
 sum Alphenus  
 intercessisse appu-  
 axiis causis qu-  
 intellegere possit  
 sabsse possit alia  
 finem ut ipse  
 relatur ipse autem  
 in primis petere  
 absentes sine caus-  
 is sine, ac qui  
 paratum esse omni-  
 bus: quod petat  
 illud accipere. et  
 gnauerunt iuri-  
 potest sit petum  
 neque possit bon-  
 si Quinctium. re-  
 cet res in contrari-  
 usque domi inuen-  
 consuetudine ne  
 causa omnia con-  
 committuntur  
 prateritum  
 etiam absenti  
 Hortensium  
 per id clamant  
 parem certatam  
 detinuerunt  
 concedens, non

PROP. QVINCTIO.

decreto Pratoris R. oportuisse parere. quid, si M. Bru-  
 tus intercessurum se dixit palam, nisi quid inter ip-  
 sum Alphenum, & Neuium conueniret? videturne  
 intercessisse appellatio Tribunorum non mora, sed  
 auxilij causa? quid deinde sit? Alphenus, vt omnes 66  
 intelligere possent iudicio defendi Quinctium, ne qua  
 subesse posset aliena aut ipsius officio, aut huius exi-  
 stimatio: ne iusticio, viros bonos complures aduocat.  
 restatur isto audiente, se pro communi necessitudine  
 id primum petere, ne quid atrocius in P. Quinctium  
 absentem sine causa facere conetur: sin autem inimi-  
 cissimè, atque infestissime contendere perseueres, se  
 paratum esse omni recta atque honesta ratione de-  
 fendere: quod petat, non deberi: se iudicium in id, quod  
 edat, accipere. & eius rei, conditiomsque tabellas obfi-  
 gnauerunt viri compures. res in dubium venire non  
 potest. sit, rebus omnibus integris, neque proscriptis,  
 neque possessis bonis, vt Alphenus promittit et Neui si-  
 sti Quinctium. venit ad vadimonium Quinctium: ac-  
 cet res in controuersijs, isto calumniante, biennium,  
 vsque dum inueniretur, qua ratione res absuita a  
 consuetud. ne recederet. & in hoc singulare iudicium  
 causa omnis concluderetur & quod officium, Aquili, 68  
 commemorari procuratoris potest, quod ab Alphenio  
 prateritum esse videatur: quid assertur, quare P. Quin-  
 ctius absens negetur esse defensus? an verò id, quod  
 Hortensium, quia nuper iniicit, & quia Neuius sem-  
 per id clamitat, dicturum arbitror, non fuisse Neuius  
 parem certationem cum Alphenio, illo tempore, illis  
 dominantibus? quod si velim confiteri, illud opinor,  
 concedens, non procuratorè P. Quinctij neminè fuisse,  
 se, sed

...tum, cum enim defende-  
 ... in iudicium acciperit  
 ... de sum a sua iuramenta  
 ... conatus hoc ducere,  
 ... iudicio defende-  
 ... fatuaret. cuius ius pofu-  
 ... Alphenus. ita verum  
 ... ius appellatur. hic  
 ... iudicium pati, neq;  
 ... a Tribunis petat. Ho-  
 ... denia fit Hortensius, di-  
 ... autem antea dix.  
 ... idem, quid aliud di-  
 ... enim tabellas Alpheni  
 ... promissis: iudicium quon-  
 ... Neuius elebat, non ro-  
 ... recufasse, ita tamen  
 ... Magistratum, qui auxilij  
 ... hoc facta non sunt, necesse  
 ... hoc ius in conuocato  
 ... omnia iudicia acciperit,  
 ... enim procurator à  
 ... non non defen-  
 ... pro, absentij,  
 ... omnia vita vna  
 ... & ignominiam diripi  
 ... nemini potest, illud  
 ... defensus esse  
 ... cum ita est, et  
 ... At enim Tribuni pof-  
 ... procuratorum

illa et  
 maro

ORATIO

se, sed gratiosum fuisse, mihi autem ad vincendum  
 satis est, fuisse procuratorem, qui cum experiri posset,  
 qualis is fuerit, si modo absentem defendebat per ius  
 69 & magistratum, nihil ad rem arbitror pertinere \* e-  
 rat, inquit, illarum partium. quid nisi qui apud te  
 esset educatus, quem tu à puero sic instituisse, ut no-  
 bili ne gladiatori quidem cederet, sicut tu semper su-  
 mè concupisti. idem volebat Alphenus. ea de re tibi  
 cum eo par contentio erat. Bruti, inquit, erat fami-  
 liaris: itaque is intercedebat: tu contra Burri-  
 oni, qui iniuriam decernebat: omnium denique  
 illorum, qui tum & poterant per vim, & scelus plu-  
 rimum, & quod poterant, id audebant. an omnes tu  
 istos vincere volebas, qui nunc, tu ut vincas, tanto pe-  
 re laborant? aude id dicere, non palàm, sed his ipsis,  
 70 quos aduocasti. \* tamen si nolo eam rem commemo-  
 rando renouare, cuius omnino rei memoriam omni-  
 nem tolli funditus, ac deleri arbitror oportere. vnum  
 illud dico: si propter partium studium potens erat  
 Alphenus, potentissimus Neuius. si fretus gratia pos-  
 tulabat aliquid iniquius Alphenus, multo iniquiora  
 Neuius impetrabat: neque enim inter studium ve-  
 strum quicquam, ut opinor, interfuit: ingenio, vetu-  
 state, artificio tu facile vicisti. ut alia omittam, hoc  
 satis est: Alphenus cum ijs, & propter eos perijt, quos  
 diligebat: tu postquam, qui tibi erant amici, non po-  
 terant vincere ut amici tibi essent, qui vincebant,  
 71 effecisti. \* quod si tum par tibi ius cum Alpheni fuisse  
 non putas, quia tamen aliquem contra te aduocare  
 poterat: quia magistratus aliquis reperiebatur, a-  
 pud quem Alpheni causa consisteret: quid hoc tem-  
 pore

*in alpheni*

*in iura  
 mansueti  
 m. i. d. o.*

PRO

pore Quintus  
 albus equum  
 est vicium  
 vlla inquam  
 rim ante hoc  
 peunaria cura  
 trorsum  
 cas oportet  
 tu ante non  
 esset  
 index  
 nam inuenit  
 rem inuenit  
 L. Philippus  
 fere inuenit  
 nobilissimi  
 concilium  
 teris  
 tat.  
 sibi  
 qua  
 doctus  
 esse  
 aut  
 non  
 quere  
 &  
 beris  
 peria  
 liquer

PROP. QVINCTIO.

pore Quinctio statuendum est? cui neq; magistratus  
 adhuc aequus inuentus est: neq; iudicium redditum  
 est vsitatum: non conditio, non sponso, non deniq;  
 vlla vnquam intercesit postulatio? mitto aqua, ve-  
 rum ante hoc tempus ne fando quidem audita. De re  
 pecuniaria cupio cōtendere. non licet. at ea de re con-  
 trouersa est. nihil ad me attinet: causam capitis di-  
 cas oportet: accusa vbi ita necesse est. non, inquit, nisi  
 tu ante nouo modo. priore loco dixeris: dicendum ne-  
 cessario est: prastituenda hora ad arbitrium nostrum:  
 iudex ipse accessit. tur. \* quid tum? tu aliquem patro- 72  
 num inuenies, hominem antiqui officij, qui splendo-  
 rem nostrum, & gratiam negligat? pro me pugnabit  
 L. Philippus, eloquentia grauitate, honore florentis-  
 simus ciuitati: dicit Hortensius, excellens ingenio,  
 nobilitate, existimatione: aderunt autem homines  
 nobilissimi, ac potentissimi, quorum frequentiam, &  
 confessum non modò P. Quinctius, qui de capite de-  
 scernit, sed quisuis, qui ex: a periculum sit, perhorres-  
 cat. \* haec est iniqua certatio, qua tu huic, ne vbi con- 73  
 sisteret quidem contra te, locum reliquisti, non illa,  
 qua tum contra te Alphenus velis abatur. quare aut  
 doceas oportet, Alphenum negasse se procuratorem  
 esse, non deiecisse libellos, iudicium accipere noluisse:  
 aut, cum hac facta sint, ex edicto te bona P. Quinctij  
 non possedisse, concedas. etenim, si ex edicto possedisti:  
 quaro, cur bona non vnerint? cur ceteri sponsores,  
 & creditores non conuenerint? nemòne fuit, cui de-  
 beret Quinctius? fuerunt, & complures fuerunt: pro-  
 pterea quòd Caius frater aliquantum aris alieni re-  
 liquerat. quid ergo est? homines erant ab hoc omnes  
 alic-

*propo*

*propo*

*73 nobilitate*

mibi autem ad vincendum  
 m, qui cum experiri possit.  
 dissonantem defendat per iu-  
 rem arbitror pertinere.  
 vrum. quid nō qui apud te  
 iuro sic institutus, ut no-  
 uideret, sicut tu semper in-  
 et Alphenus. ea de re tibi  
 Braui, inquit, erat fami-  
 ilitas. tu contra Harri-  
 ilitas: omnium denique  
 per vim, & scelus plu-  
 rid andebant. an omnes tu  
 ant, tu ve vnicas, tantope-  
 q, non palam, sed hic ipse,  
 nullo nam rem contumemo-  
 rei arbitror oportere. vnum  
 ritium studium potens erat  
 ientio. si fretus gratia po-  
 Alphenus, multo iniquior  
 que enim inter studium ve-  
 re interfasit ingenio, vti-  
 cili. ut alia omittam, hoc  
 & propter eos patris, qui  
 qui tunc erant amici, non po-  
 tatis essent, qui vincunt,  
 et tibi nū cum Alphenus fuisse  
 aliquem contra te aliorum  
 etiam aliquis reperiebatur, a-  
 sa transiret: quid hoc tem-  
 port

ORATIO

*probat non* alienissimi, & ijs debebatur: neque tamen quisquam  
*in posse* inuentus est tam insigniter improbus, qui violare P.  
*na Ne* 74 Quinctij existimationem absentis auderet, \* vnus  
 fuit, affinis, socius, necessarius Sex. Neuius, qui,  
 quasi eximio premio sceleris exposito, cupidissime  
 contenderet, vt per se afflictum, atque euersum pro-  
 pinquum suum non modò honestè partis bonis, ve-  
 rum etiam communi luce priuaret. vbi erant ceteri  
 creditores? denique hoc tempore vbi sum? quus est, qui  
 fraudationis causa latuisse dicat? quis, qui absen-  
 tem defensum neget esse Quinctium? nemo inueni-  
 tur. \* at contrà omnes, quibuscum ratio huic aut  
 est, aut fuit, adsunt, defendunt: fides huius multis  
 locis cognita, ne perfidia Sex. Neuij derogetur, labo-  
 rant. in huiusmodi sponsonem testes dare oportebat,  
 ex eo numero qui hæc dicerent, vadimonium mihi deseruit:  
 me fraudauit: à me nominis eius, quod inficiatus esset,  
 ego experiri non potui, latitauit, procuratorem  
 nullum reliquit. horum nihil dicitur. parantur  
 testes, qui hæc dicant. verum opinor viderimus,  
 cum dixerint. vnum tamen hoc cogitent, ita se  
 graues esse, vt, si veritatem volent retinere, graui-  
 tatem possint obtinere: sin eam negligent, ita leues  
 sint, vt omnes intelligant non ad obtinendum mendacium,  
 sed ad verum probandum auctoritatem  
 76 adiuuare. \* ego hæc duo quero: primum, qua ratio-  
 ne Neuius susceptum negotium non transegerit, hoc  
 est, cur bona, quæ ex edicto possidebat, non vendiderit:  
 deinde, cur ex tot creditoribus alijs ad aliam  
 rationem nemo accesserit: vt necessario confiteare,  
 neque

*probat auctoritatem*  
*arguunt*

PRO

vtque eorum tam  
 que tempore id  
 rare & transig  
 statuti bona P  
 opinor quam res  
 set, id in tua op  
 bet esse. em firi bona  
 vident, locum  
 non placet in dicit  
 tem et hoc qui in  
 & cum iudicio suo  
 fama forsanq  
 meliora C. Agri  
 to, me possit hac  
 cum contra dicitur  
 tenti audierim  
 rias: timore pra  
 ius sero est tam P.  
 summa contideat  
 nobis perdifficili  
 tantem casum p  
 re conari. cum ca  
 tia familiarum di  
 que presente in p  
 cum ipso conati  
 aut venis habe  
 mihi hanc semo  
 ficem dicitur in q  
 & alia multa co  
 heruit, si nihil  
 quod adhibeat

neque eorum tam temerarium quenuquam fuisse, ne-  
 que te ipsum id, quod turpissimè suscepisset, perseue-  
 rare & transigere potuisse, quid, si tu ipse Sex. Neui  
 statuisti bona P. Quinctij ex edicto possessa non esse?  
 opinor, tuum testimonium, quod in aliena re leue es-  
 set, id in tua, quoniam contra te est grauiissimum de-  
 bet esse. emisti bona Sex. Alpheni, L. Sylla dictatore  
 vendente, socium tibi in his bonis edidisti Quincti-  
 um. plura non dico. cum eo tu voluntariam societatem  
 coibas, qui in te hereditaria societate fraudat  
 & eum iudicio tuo comprobabas, quem spoliatum  
 fama fortunisque omnibus arbitrare. \* Diffidebam  
 mehercule C. Aquili, satis animo certo & confirma-  
 to, me posse in hac causa consistere : sic cogitabam,  
 cum contradicturus esset Hortensius, & cum at-  
 tentè audiretur Philippus, fore, ut per multis in  
 rebus timore prolaberer. dicebam huic Q. Roscio, cu-  
 ius soror est cum P. Quinctio, cum à me peteret, &  
 summe contederet, ut propinquum suum defenderem,  
 mihi perdifficile esse contra tales oratores non modò  
 tantam causam perorare, sed omnino verbum face-  
 re conari. cum cupidius instaret, homini pro amicitia  
 familiaris dixi, mihi videri ore durissimo esse,  
 qui presente eo gestum agere conaretur : qui verò  
 cum ipso contenderent, eos, etiamsi quid antea rectè  
 aut venusti habere visi sunt, id amittere : ne quid  
 mihi huiuscemodi accideret, cum contra talem arti-  
 ficem dicturus essem, me vereri. \* tum mihi Roscius  
 & alia multa confirmandi mei causa dixit : & me-  
 hercule, si nihil diceret, tacito ipso officio & studio,  
 quod adhibebat erga propinquum suum, quemuis  
 com-

turque tamen cuiusquam  
 ter improbus, qui violare P.  
 in absentia audire, & non  
 defensum Sex. Neui, qui,  
 in expulso, capidulsi  
 titium, atque euersum pro-  
 homine partu bonis, ve-  
 prouaret. ubi erant ceteri  
 mporis vis fieri? quis est, qui  
 se dicat? quis, qui absen-  
 tiam? nemo inueni-  
 quibus ratio huic aut  
 dunt : filis huic multu  
 Sex. Neui derogetur, labo-  
 rissimam testes dare oport-  
 à hoc dicerent, valimor-  
 fraudant : à me no-  
 etus esset, diem petiuit  
 letantia, procuratorem  
 nihil dicitur. parantur  
 verum opinor viderimus,  
 amem hoc cogitent, ita si  
 volent retinere, grati-  
 ssa tam negligens, ita leui-  
 tu non ad docendum men-  
 probandum auctoritatem  
 quare primam, que ratio-  
 quicquam non transigerit, hoc  
 ita possidet, non recede-  
 ent. credituribus alijs ad aliam  
 tui : ut necessarid conpreati,  
 neque

non res que  
 ratione supra  
 scribit

77  
 inchoa

hinc ad  
 Roscium

78

ORATIO

commouerat. etenim cum artifex eiusmodi sit, vt solus dignus videatur esse, qui in scena spectetur: tum vir eiusmodi est, vt solus dignus videatur, qui ed non accedat. veruntamen, quid si, inquit, habes huiusmodi causam, vt hoc tibi planum sit faciendum, <sup>veniam</sup> nem esse, qui possit biduo, aut summum triduo, DCC. millia passuum ambulare? iam enne vereris, vt possis haec contra Hortensium contendere? minime, inquam: sed quid ad rem? nimirum, inquit: in eo causa consistit. \* quo modo? docet me eiusmodi rem, & factum simul Sex. Neuij, quod si solam proferretur, satis esse deberet: quod abs te C. Aquili, & à vobis, qui adestis in consilio, quaeso, vt diligenter attendatù. profectò intelligetis, illinc ab initio cuoiditatem pugnasse, & audaciam: hinc veritatem & pudorē, quo ad potuerit, restitisse. Bona pestulas, vt ex ea. et o possidere liceat: quo die? te ipsum, Neui, volo audire: volo, inauditum facinus ipsius, qui id commisit, voce conuinci, die Neui diem. ante diem <sup>74</sup> Calend. intercalareis. bene agis. quam longè est hinc in saltum vestrum Gallicanum? Neui, te rogo. DCC. millia passuum. optimè. de saltu deicitur Quinctius: quo die? possimus hoc quoque ex te audire: quid taces? die, inquam, diem. pudet dicere: intelligo: verum & serò, & nequicquam pudet. deicitur de saltu C. Aquili, pridie Calend. intercalares. biduo post, aut, vt statim de iure aliqui cucurrerit, non toto triduo DCC. millia passuum conficiuntur. \* o rem incredibilem! o cupiditatem inconsideratam! o nuncium volucrum! administrari & satellites Sex. Neuij Roma trans Alpes in Sebastianos biduo veniunt. o hominem fortunatum,

habetur

natum,

13. februarii

23

80

PRO P

natum, qui etiam  
 beat. hu ego h  
 fito L. Philippi  
 sam volentiam  
 me esse q. non  
 sunt in conspectu  
 veritas, vt non  
 quam polulisti vt  
 reatit deum  
 reatit: vto in labe  
 terem iustitiam  
 dicim. DCC. millia  
 du. negat. ante q  
 ceret, impedit mon  
 id et amissi concili  
 gere possit. hoc consi  
 cupidam, iam audire  
 quid hoc ementia  
 immortales terti  
 non latrocinium?  
 su. quon effugiam.  
 Pratoris: qui consi  
 infisset iam mator  
 ra: quand? post  
 pedunt. h vltim  
 que si vultes. Pra  
 res: si me dicitur  
 vato & satidare  
 duri immortales  
 tui in satidare  
 qua populares sa

am ante ex insmodi sit, ut so-  
 quim siena spectatur: tum  
 dignum videatur, qui de nos-  
 tris si, conpat, habet huiusma-  
 nam si faciendam, quon-  
 iam sanonum tradidit, DCC.  
 re? tamenno veteri, ut pos-  
 concendere? mixini in-  
 onum, inquit: in eo causa  
 et ma emsmodi rem, & fa-  
 quid si solum preferretur,  
 te C. Aquili, & a robia,  
 nate, ut doloenter attenda-  
 illam ad intro cavisset: et  
 hinc veritatem & pudori,  
 Roma possidias, ut ex ed. si  
 ipsam, Neui, volo audire:  
 ipsius, quid commissit, vult  
 ante diem V. Calend. in-  
 nem longe est hinc in saltem  
 Neui rogo. DCC. millia  
 deiciunt Quantius: quo  
 ex te audire: quid taceat, si  
 dicere intelligo: verum & si-  
 deiciunt de saltu C. Aquili,  
 datus: huius possidias, ut piam  
 oris, non toto tradidit DCC. mil-  
 tias. o rem incredibilem lo-  
 tatem! o nunciam voluerunt  
 Sex. Neui Roma trans al-  
 uo peruenit. o huiusmodi scri-  
 natum,

## PRO P. QVINCTIO.

natum, qui eia smodi nuncios, seu potius Pergasos ha-  
 beat. hic igo, si Crassi omnes cum Antonii existant,  
 si tu L. Philippe, qui inter illos florbas, hanc causam  
 volens cum Hortensio dicere, tamen superior sim  
 necesse est. non enim, quem admodum putatis, omnia  
 sunt in eloquentia: est quedam tamen ista per spem  
 veritas, ut eam infirmare nulla res possit. \* an, ante-  
 quam postulasti ut bona possideres, misisti, qui cur a-  
 ren? ut dominus de suo fundo a sua familia vi dice-  
retur? ut in libet elige: alterum incredibile est, al-  
 terum nefarium: & ante hoc tempus utrunque ma-  
 ditum. DCC. millia passuum vis esse decursa biduo?  
 dic. negas? ante igitur misisti. malo: si enim illud di-  
 ceres, improbe mentiri viderere: cum hoc confiteris,  
 id te amisisse concedi, quod ne mendacio quidem te-  
 gere possu, hoc consilium Aquilio, & talibus viris, tam  
 cupidum, tam audax, tam temerarium, probabitur?  
 \* quid hac amentia? quid haec firmatio? quid haec  
 immaturitas tantae significat? non vim? non scelus?  
 non latrocinium? non denique omnia potius, quam  
 ius, quam officium, quam pudorem? mittis in: assu-  
 Pratoris: quo consilio? insursum sciebas? quid? cum  
 iussisset, tum mittere nonne poterat? postulaturus e-  
 ras: quando? post dies XXX. nempe si te nihil im-  
 pediret, si voluntas eadem maneret: si valeres: deni-  
 que si viveres. Prator iussisset: opinor si velle: si vale-  
 ret, si vis diceret, si nemo recusaret, quin ex ipsius de-  
 creto & satisfaceret, & iudicium acciperet. \* nam per  
 deos immortales, si Aphenus procurator P. Quinctij  
 tibi tam satidare, & iudicium accipere, denique omnia,  
 qua postulares facere voluisset, quid ageres? remoceres

St  
 terna

Significat

Et

C  
 eum

ORATIO

cum, quem in Galliam miserat? at hic quidem iam  
 de fundo expulsus, iam à suis dijs penatibus praeceptis  
 eiectus, iam, quod indignissimum est, suorum feruorū  
 manibus, nuncio atq; imperio tuo violatus esset. cor-  
 rigeres hac scilicet tu postea, de cuiusquam vi a dice-  
 re audes, qui hoc concedas: necesse est, ita te caecum cu-  
 piditate, & auaritia fuisse, ut, cum postea quid futu-  
 rum esset, ignorares. accidere autem multa possent )  
 spem maleficij praesentis in incerto reliquit tempore e-  
 uentu collocares? \* omnia sunt C. Aquili eiusmodi,  
 quibus ut perspicere possit, in hac causa improbitatem  
 & gratiam cum inopia & veritate contendere. atq;  
 hac perinde loquor, quasi, si ipso illo tempore, cum te  
 praetor iussisset ex edicto possidere, in possessionem mi-  
 sisses, debueris, aut potueris P. Quinctium de possessio-  
 ne deturbare. Praetor te quemadmodum possidere ius-  
 sit? opinor, ex edicto, sponsio qua in verbis facta est?  
 in ex edicto praetoris bona P. Quinctij possessa non sine  
 redamur ad edictum. id quidem quemadmodum iubet  
 possidere? num quid est causae C. Aquili, quin, si lon-  
 ge aliter possedit, quam praetor edixit, iste ex edicto non  
 possederit. ego sponsione vicerim? nihil, opinor, cogno-  
 scimus edictum. QVI EX EDICTO MEO IN  
 POSSESSIONEM VENERINT, ( de te loquitur  
 Neui quemadmodum tu putas. ais enim, te ex edicto  
 venisse: tibi, quid facias, desint, te instituit, tibi praec-  
 cepta dat. ) EOS ITA VIDEATUR IN POS-  
 SESSIONE ESSE OPORTERE. quomo-  
 do? QVOD IBIDEM RECTE CVSTO-  
 DIRE POTERINT, ID IBIDEM CV-  
 STODIANT: QVOD NON POTERINT

RVNT

*progit pro  
 quod non  
 possidet*

*notabula*

PRO  
 RVNT, ID  
 LIBERT. QU  
 INVITVM  
 CET. cum qu  
 ipsum, quon  
 tem omnibu  
 de praedict  
 fons Praet  
 dco, ut tece  
 ta, ut Quin  
 admodum  
 latorum, qui  
 fo: cum, qui  
 omnia mto: ill  
 praetor, denu  
 P. Quin lares  
 Defuit omnia  
 peritiam, & ex  
 Neuius ut apell  
 gsa, accorrip  
 via & ffrillam  
 periculo? Qu  
 rium iudicium  
 vno hac omni  
 in loco condit  
 Quinctium iud  
 quid peteret  
 multa ante sic  
 qui bona possid  
 demus etiam, v

miserat? at hic quidem ius  
 a suo dno penatibus prae  
 possessionem est, suorum seruari  
 ius violatum esse. cu  
 a. de cuiusq. qm vte a dat  
 necesse est: si a te cecum cu  
 si, vt, cum postea quid futu  
 ritate quere? multis a possen  
 in incerto reliquis tempore  
 nna sunt C. Aquila eius molis  
 in hac causa improbitatem  
 & veritate contendere. atq  
 ubi, si ipso illo tempore, cum u  
 possidere, in possessionem mi  
 rero P. Quinctium de possessio  
 nemadmodum possidere inf  
 queadmodum possidere inf  
 qua in verb a facta est  
 P. Quinctij possessa non su  
 id quidem quemadmodum  
 est causa C. Aquila, quin, si  
 m praece adicit, iste ex edicto ni  
 puerit? nihil, oporor. cogu  
 VI EX EDICTO MEO IN  
 VENERINT, (de re loquiu  
 tu putat. au enim, te ex edict  
 de, de sine, te inquitur, rebri  
 TA VIDEITR IN POS  
 SSE OPORTERE, quami  
 RIDEM RECTE CPSTO  
 RENT, ID M IDEM CP  
 QD NON POT  
 RVN

PRO P. QVINCTIO.

RVNT, ID AVFERRE, ABDVCERĒ  
 LIBEBIT. quid tum? DOMINVM, inquit,  
 INVITVM DETRVDERE NON PLA  
 CET. cum ipsum, qui fraudandi causa latitet: eum  
 ipsum, quem iudicio nemo defendat: eum ipsum, qui  
 eum omnibus creditoribus suis, malè agat, inuitum  
 de pradio detructi verat. \* proficiscenti tibi in posses- 85  
 sionem Praetor ipse Sex. Neui palam dicit, ita posside-  
 deto, vt tecum simul possideat Quinctius: ita posside-  
 to, vt Quinctio vis non aff. ratur. quid? tu id quem,  
 admodum obseruas? mitto illud dicere, eum, qui non  
 latitarit, cui Roma domus, vxor, liberi, procurator ef-  
 fet: eum, qui tibi vadimonium non deseruisset: hac  
 omnia mitto: illud dico, dominum expulsus esse de  
 pradio, domino à familia sua manus allatas esse ante  
 suos lares familiares. hoc dico,  
 Defunt omnia quae ad tertium partitionis membrum  
 pertinebant, & ex Epilogi principio pauca.

Neuium ne appellauit? quidem Quinctium, cū simul  
 esset, experiri possit quotidie deinde quod omnia iudi-  
 cis d. s. s. cillima cum summa sua inuidia, maximoque  
 periculo P. Quinctij fieri mallet, quàm illud pecunia-  
 rium iudicium, quod vno die transigi posset: ex quo  
 vno hac omnia nata, & profecta isti concedit. quo  
 in loco conditionem tulit, si vellet pecuniam petere, P.  
 Quinctium iudicium solui satisfidaturum, dū ipse, si  
 quid peteret, pari conditione vteretur. \* ostendi, quā 86  
 multa antè fieri contenerit, quàm hominis propin-  
 qui bona possideri postularentur, praesertim cū Roma  
 domus eius, vxor, liberi essent, & procurator aequè

ORATIO

veriusque necessarius. docui, cum desertum esset: dicat  
 vadimonium, omnino vadimonium nullū fuisse: quo  
 die hūc sibi promississe dicat, eo die ne Roma quidē eū  
 fuisse, id testibus me pollicitus sum plenum facturū,  
 qui & scire deberent, & causam, cur mentirentur,  
 non haberent. Ex edicto autem non potuisse bona pos-  
 sideri, demonstravi, quod neque fraudandi causa la-  
 titasset, neque exilij causa solū vertisse diceretur. \* Re-  
 liquum est, ut eum nemo iudicio defenderet: quod cō-  
 tra copiosissime defensum esse contendit, non ab homi-  
 ne alieno, neque ab aliquo calumniatore atque impro-  
 bo, sed ab equite R. propinquo, & necessario suo, quem  
 ipse Sext. Neuius procuratorem relinquere antea con-  
 suisset: neque eum, si Tribunus appellaret, iccirco minus  
 iudicium pati paratum fuisse, neque potentia procura-  
 toris Neuius creptum: contra, istum potentia sua  
 tum tantummodo superiorem fuisse, nunc vobis vix  
 38 respirandi potestatem dare \* quasi, quae causa fuis-  
 set, cur bona non venissent, cum ex edicto possideren-  
 tur. deinde illud quoque requisivi, quae ratione ex tot  
 creditoribus nemo neque tum idem fecerit, neque nunc  
 contradicat, omnesque pro P. Quinctio pugnent, praesertim cum in tali iudicio testimonia creditorū exi-  
 stimentur ad rem maxime pertinere. postea sum vsus  
 aduersarij testimonio, qui sibi eum nuper edidit so-  
 cium, quem, quomodo nunc intendit, ne in viuorum  
 quidem numero tum demonstrat fuisse. tum illam in-  
 credibilem celeritatem, seu potius audaciam protuli:  
 consilium maius necesse esse, aut biduo DCC. millia pas-  
 suum se decursa, cui Sex. Neuium diebus complu-  
 ribus ante in possessionē misisse, quam postularet, ut  
 ei l.

*Epilogus  
 C. h. p. d. a. n. a.  
 C. p. h. l. o. f. a.  
 C. e. p. i. t. a. l. a. c. o.*

uiceres bona possi-  
 aper: d. domini d.  
 fuiti Neuium  
 tur ex p. ad d. l.  
 tem bona possi-  
 fessio p. d. i. c. t. u. r.  
 qua tenet, ac p.  
 fuisse, quae sibi ne  
 ex quibus sibi non  
 dem: r. u. m. f. o. s. s. i. t.  
 p. i. t. u. m. f. a. c. t. u. e. q. u. e. r. e.  
 p. r. a. c. i. a. p. r. i. m. a. Q.  
 d. e. n. a. q. u. e. e. x. h. o. c. i. p. s.  
 p. o. s. s. e. d. i. t. i. t. u. s. p. r. o.  
 esse Ex qua & ex  
 Neuius quid p. t. e. s. t.  
 se, neque nunc i. g. e. r. e.  
 per i. n. t. e. n. t. i. a. r. e. m. i.  
 est, suam facere p.  
 & p. e. r. i. c. i. u. m. a. g. e. r. e.  
 te, atque eis, qui  
 f. i. c. t. u. r. q. u. i. Q. u. i. n. c. t. i. o.  
 suam, nihil aliud  
 sequentur, ut a  
 m. o. p. i. a. p. o. s. s. i. t.  
 e. r. u. d. i. c. i. t. a. t. e. m.  
 d. u. e. i. l. l. o. r. u. m. m. e.  
 e. x. p. o. r. t. u. s. f. i. c. t. u. s.  
 p. o. s. s. i. t. e. a. u. t. e. m.  
 r. a. t. i. o. c. u. m. r. a. t. i. o.  
 p. o. s. s. i. t. e. i. n. d. i. c. t. u.

si liceret bona possidere\* postea recitavi edictū, quod  
 apertè dominū de pradio detrudi veraret: in quo con-  
 stitit Neuium ex edicto nōn possedisse, cūm confitere-  
 tar ex pradio detrusum esse Quinctium: omnino au-  
 tem bona possessa non esse confitui, quod honorū pos-  
 sessio spectetur non in aliqua parte, sed in vniuersis,  
 que teneri, ac possideri possunt. dixi, Romæ domū  
 fuisse, quod iste ne aspirarit quidem: seruos complures,  
 ex quibus iste non possederit neminē, ne attigerit qui-  
 dem: vnum fuisse, quem attingere conatus sit. prohibi-  
 tum fuisse, quiescisse. \* in ipsa Gallia cognouisti in  
 pradia priuata Quinctij Sex. Neuium non venisse:  
 denique ex hoc ipso saltu, quem per vim expulso socio  
 possedit, seruos priuatos Quinctij non omnes eiectos  
 esse. Ex quo, & ex ceteris dictis factis, cogitatur, Sex.  
 Neuij quiuis potest intelligere, istum nihil aliud egisse,  
 neque nunc agere, nisi vt per vim, per iniuriam,  
 per iniquitatem iudicij totum agrum, qui communis  
 est, suum facere possit. \* Nunc causa perorata, res ipsa  
 & periculi magnitudo C. Aquili cogere videtur, vt  
 te, atque eos, qui tibi in consilio assunt, obsecret, obte-  
 stetur, P. Quinctius per senectutem, ac solitudinem  
 suam, nihil aliud, nisi vt vestra natura, bonitatiq; ob-  
 sequamini: vt, cūm veritas cum hoc faciat, plus huius  
 inopia possit ad misericordiam, quam illius opes ad  
 erudelitatem. \* quo die ad te iudicem venimus, eodem  
 die illorum minas, quas antè horrebamus, negligere  
 cepimus. si causa cum causa contenderet, nos nostrā  
 per facile cuius probaturos statuebamus. quod vita  
 ratio cum ratione vitæ decerneret, iccirco nobis etiam  
 inobis te iudice opus esse arbitrati sumus. ea res enim

ORATIO

nunc in discrimine versatur, utrumne possit se contra  
 luxuriam, ac licentiam, rusticana illa atque inculta  
 parsimonia defendere: an deformata, atque ornamento  
 omnibus spoliata, nuda cupiditati, petulantiae addi-  
 catur. \* non comparat se tecum gratia P. Quinctius  
 Sex. Neque non opibus, non facultate contendit: omnes  
 inas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit. fatetur  
 se non belle dicere, non ad voluntatem loqui posse, non  
 ab afflictis amicitia transfugere, atque ad florentem a-  
 liam deuolare, non profusus sumptibus viuere, non or-  
 nare magnifice splendideque conuiuium, non habere do-  
 mum clausam pudori & sanctimonia, patrem atque  
 adeo expositam cupiditati, & voluptatibus: contra,  
 sibi officium, fidem, diligentiam, vitam omnino sem-  
 per horridam, atque aridam cordi fuisse: ista superiora  
 94 est, ac plurimum posse his moribus sentire. \* quid ergo  
 est? non visque, ed tamen, ut in capite fortunisque hominum  
 honestissimorum dominantur illi, qui, relicta bonorum  
 virtutum disciplina, & questum, & sumptum Gallorum  
 sequi maluerunt, atque etiam, quod in idolo non fuit, cum  
 audacia perfidiaque, vixerunt. si licet viuere eum, quem  
 Sex. Neuius non vult: si est homini honesto locus in ci-  
 uitate inuito Neuius: si fas est respirare P. Quinctium  
 contra naturam ditionis, Neuius: si, qua pudore or-  
 namentis sibi peperit, ea potest contra petulantiam te  
 defendere obtinere: spes est, & hunc miserum atque in-  
 felicem aliquando tandem posse consistere, sin & po-  
 terit Neuius id, quod libet, & ei libebit, quod non li-  
 cet, quid agendum est? qui deus appellandus est? cuius  
 hominis fides imploranda est? qui denique questus, qui  
 95 moror dignus inueniri calamitate tanta potest? mi-  
 serum

Comparat  
 sibi

metu

amario  
 ad sillam

multa

PRO  
 utrumne possit  
 luxuriam ac  
 licentiam  
 rusticana illa  
 atque inculta  
 parsimonia  
 defendere  
 an deformata  
 atque ornamento  
 omnibus spoliata  
 nuda cupiditati  
 petulantiae  
 addicatur  
 non comparat  
 se tecum gratia  
 P. Quinctius  
 Sex. Neque non  
 opibus non  
 facultate  
 contendit  
 omnes inas  
 artes quibus  
 tu magnus es  
 tibi concedit  
 fatetur se non  
 belle dicere  
 non ad voluntatem  
 loqui posse  
 non ab afflictis  
 amicitia  
 transfugere  
 atque ad florentem  
 a liam deuolare  
 non profusus  
 sumptibus  
 viuere  
 non ornare  
 magnifice  
 splendideque  
 conuiuium  
 non habere  
 domum clausam  
 pudori &  
 sanctimonia  
 patrem atque  
 adeo expositam  
 cupiditati  
 & voluptatibus  
 contra  
 sibi officium  
 fidem  
 diligentiam  
 vitam omnino  
 semper horridam  
 atque aridam  
 cordi fuisse  
 ista superiora  
 est ac plurimum  
 posse his moribus  
 sentire  
 quid ergo est  
 non visque  
 ed tamen  
 ut in capite  
 fortunisque  
 hominum  
 honestissimorum  
 dominantur  
 illi qui  
 relicta bonorum  
 virtutum  
 disciplina  
 & questum  
 & sumptum  
 Gallorum  
 sequi maluerunt  
 atque etiam  
 quod in idolo  
 non fuit  
 cum  
 audacia  
 perfidiaque  
 vixerunt  
 si licet viuere  
 eum  
 quem  
 Sex. Neuius  
 non vult  
 si est homini  
 honesto locus  
 in ciuitate  
 inuito  
 Neuius  
 si fas est  
 respirare  
 P. Quinctium  
 contra naturam  
 ditionis  
 Neuius  
 si qua pudore  
 ornamentis  
 sibi peperit  
 ea potest  
 contra petulantiam  
 te defendere  
 obtinere  
 spes est  
 & hunc miserum  
 atque infelicem  
 aliquando  
 tandem posse  
 consistere  
 sin & poterit  
 Neuius id  
 quod libet  
 & ei libebit  
 quod non licet  
 quid agendum  
 est  
 qui deus  
 appellandus  
 est  
 cuius hominis  
 fides imploranda  
 est  
 qui denique  
 questus  
 qui moror  
 dignus  
 inueniri  
 calamitate  
 tanta potest  
 mi serum

seruum est exturbari fortunam omnibus miserius est. in-  
imica. acerbum est, ab aliquo circumueniri: acerbius,  
à propinquo. calamitosum est, bonis eueri: calamito-  
sum, cum dedecore. factum est, à forti virg, honesto  
viro iugulari: funestus, ab eo, cuius vox pro conio qua-  
stu proficit, indignum est, à pari vinci, aut superiore:  
indignius ab inferiore, atq; humiliore. luctuosum est,  
tradi alteri cū bonis: luctuosius, inimico: horribile est,  
causam capitis dicere: horribilius, priore loco dicere.  
\* omnia circumspexit. Quinctius, omnia periclitatus 96  
est, C. Aquili: non pratorē modò, à quo ius impetra-  
ret, inuenire non potuit, atq; adeo ne vnde arbitrari  
quidē suo postularēt: sed ne amicos quidē Sex. Neuij,  
quorum sepē & diu ad pedes iacuit stratus, obsecrans  
per deos immortales, vt aut secum iure contenderent,  
aut iniuriam sine ignominia sibi imponerent. \* deniq; 97  
ipsius inimici vultū superbissimum subiit: ipsius Sex.  
Neuij lacrymans manum apprehendit, in propinquo-  
rum bonis proscribendus exercitatum: obsecrauit per  
fratris sui mortui cinerem, per nomē propinquitatis,  
per ipsius coniugē & liberos, quibus propior P. Quin-  
ctio nemo est, vt al: quando misericordiam caperet:  
aliquam, si non propinquitatis, at atatis sue: si nō ho-  
minis, at humanitatis rationem haberet: vt secū ali-  
quid, integra sua fama, qualibet, dummodo tolerabilis  
conditione exansigeret. \* ab ipso repudiatus, ab amico 98  
eius nō subleuatus, ab omni magistratu agitur, atq;  
perterritus, quem prater te appellet, habet neminem,  
tibi se, tibi suas omnes opes fortunasaq; commendat: ti-  
bi committit exstimationem, ac spem reliqua vitæ:  
multu vexatus contumelijs, plurimis iactatus inu-

ORATIO *hæc*

29 rii. non turpis ad te. sed miser confugit è fundo ornã-  
tissimo deiectus, ignominie omnibus appetitus, cum  
ibidem in suis paternis bonis dominari videret, ipse filia  
m. bili dotem conficere non posset, nihil alienum tamẽ  
vira superiore cõmisti. \* itaq; te hoc obsecrat C. Aquili.  
ut, quam ex estimationem, quam honestatem in  
iudicium tuum propè acta iam atate decursaq; atru-  
lit. eam liceat ei secum ex hoc loco efferre: ne is, de cu-  
ius officio n. mo vnquam dubitauit. sexagesimo deni-  
que anno. de decore, macula, turpissimãq; ignominia  
notatur: ne ornamentis eius ornatus Sex. Neuius  
pro spoliis abutatur: ne per te ferat, quod minus, quæ  
existimatio P. Quintium vsque ad senectutem per-  
xit, eadem vsque ad rogum prosequatur.

PRO SEXTO RO-  
 SCIO AMERINO

ORATIO II.



REDO ego vos iudices mirari, \* quid  
 sit, quodd, cum tot summi oratores, ho-  
 min' s'q; nobilissimi sedant, ego po-  
 tissimũ surrexerim, & qui neq; etate,  
 neque ingenio, neque auctoritate firm-  
 cum his, qui sedeant, comparandus. omnes enim hi,  
 quos videtis adesse in hac carissa iniuriam nouo sceler-  
 re constam putant oportere defendi, defendere ipsi  
 propter iniquitatem temporum non audent. ita fit,  
 vt a'sint, propterea quodd officium sequuntur: ta-  
 ceant autem idcirco, quia periculum metuant,  
 2 \* quod ergo? audacissimus ego ex omnibus? minime.

*Cicero dicitur  
 se se ut per  
 sona sua*

*propter  
 sillam*

et iam-

PROSEXROS  
 et iam...  
 laudat...  
 len...  
 sem Sex...  
 fer...  
 est...  
 in...  
 quem...  
 scela...  
 ter...  
 vi...  
 est...  
 qua...  
 itax...  
 prope...  
 adde...  
 de...  
 d'ater...  
 vi...  
 quon...  
 ben...  
 ego...  
 ritam...  
 Ho...  
 su...  
 bu...  
 ta...  
 omni...  
 vi...  
 imp...  
 C